ENVIROS

TODAY'S BUSINESS TOMORROW'S WORLD

Evropská politika, směrnice a regulace

Školící program PATRES

využití obnovitelných zdrojů energie v budovách

Ing. Michael ten Donkelaar
ENVIROS, s.r.o.

Obsah

- Energetická politika EU
- Energetický balíček
- Balíček opatření EU v oblasti klimatu a energetiky
- Směrnice 2009/28/ES (o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů)
- Evropská směrnice 2010/31/EU o energetické náročnosti budov (EPBD II)

Energetická politika EU

- Energetická politika patří dnes mezi klíčové oblasti politiky EU
- Díky aktuálním problémům s dodávkami energií a klimatickými změnami vznikly nové strategické koncepce v oblasti energetiky EU.
- Hlavní evropské problémy v oblasti energetiky:
  - vysoká míra závislosti na importu (hlavně plynu a ropy),
  - nerovnováha mezi oblastmi produkce a spotřeby,
  - vysoké ceny energií a negativní vliv energetiky na změny klimatu.
- Cíle:
  - vypořádat se s problémem klimatických změn,
  - snížit vnější závislost EU na dodávkách plynu a ropy a zároveň
  - podpořit dlouhodobý ekonomický růst a zaměstnanost.

Energetický balíček - I

- Energetický balíček stanovuje hlavní priority současné energetické politiky EU - bezpečná, udržitelná a konkurenceschopná energie.
- Hlavním cílem „energetického balíčku“ je *vytvořit skutečný vnitřní trh pro energii a posílit účinnou regulaci.*

- V září 2007 publikovala Evropská komise třetí liberalizační balíček návrhů právních předpisů v oblasti energetiky. Opatření mají napomoci dokončení liberalizace trhu.
- Jedním z nejvýznamnějších návrhů - provedení vlastnického unbundlingu - oddělení výroby elektrické energie od přenosové soustavy.
- Tři varianty vlastnického unbundlingu.
  1. Zavedením striktního vlastnického oddělení výroby elektrické energie od přenosové soustavy.
  2. Vznik nezávislého systémového operátora (ISO), který by fungoval jako vlastnicky oddělená společnost provozující přenos energie na cizím majetku.
  3. Vznik nezávislého operátora přenosové sítě (ITO), což znamená právní oddělení přenosové soustavy a produkce energie.

Energetický balíček - II

- České předsednictví dojednalo v březnu 2009 kompromis mezi členskými státy a Evropským parlamentem ohledně liberalizace unijní energetiky. Každá země bude mít na výběr ze všech tří alternativ.
- To jak pro sektor zemního plynu, tak pro elektřinu.
- Evropští poslanci dostali za „měkčí“ přístup k liberalizaci elektroenergetiky na oplátku příslib zvýšené ochrany spotřebitelů.

Balíček opatření EU v oblasti klimatu a energetiky

- Evropská komise navrhla v roce 2008 balíček „20-20-20“:
  - Snížení emisí skleníkových plynů o 20% do roku 2020 (od roku 1990)
  - Snížení primární spotřeby energie o 20% oproti projektovaným hodnotám
  - Zvýšení podílu OZE na 20% konečné spotřeby energie (*a dosáhnout 10% spotřeby biopaliv v dopravě*)
- Tento balíček byl schválen ČS na konci roku 2008.

Balíček opatření EU v oblasti klimatu a energetiky

- Systém ETS (Emission Trading System)
  - od roku 2013 bude systém alokace emisních povolenek nahrazen systémem aukce
  - Do roku 2020 by mělo vést ke snížení emisí o 20% oproti 2005

- Snížení primární spotřeby energie o 20% oproti projektovaným hodnotám
  - Směrnice 2006/32/ES o energetické účinnosti

- Zvýšení podílu OZE na 20% konečné spotřeby energie
  - Směrnice 2009/29/ES o podpoře využívání energie z OZE

Legislativa EU – Směrnice

- Evropská směrnice 2009/28/ES o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů
- Evropská směrnice 2002/91/ES o energetické náročnosti budov – přepracováno ve směrnici 2010/31/EU

- Evropská směrnice 2006/32/ES o energetické účinnosti u konečného spotřebitele
- Evropská směrnice 2004/8/ES o podpoře kombinované výroby tepla a elektřiny

Směrnice 2009/28/ES o podpoře OZE

- Nahrazuje směrnici 2001/77/ES
  - Ustavuje rámec pro zvýšení podílu elektřiny z OZE ze 14% na 22% z hrubé spotřeby elektřiny do roku 2010
  - Obsahuje indikativní národní cíle pro spotřebu elektřiny vyrobené z OZE pro všechny členské země do roku 2010 (např. 8% pro ČR)
- Nová směrnice obsahuje mandatorní cíle v oblasti hrubé konečné spotřeby energie do roku 2020
- Směrnice zároveň nahrazuje směrnici 2003/30/ES (o podpoře využiti biopaliv v dopravě)

Směrnice 2009/28/ES o podpoře OZE

- Stanoví společný rámec pro podporu energie z obnovitelných zdrojů.
- Stanoví závazné národní cíle, pokud jde o celkový podíl energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie a podíl energie z obnovitelných zdrojů v dopravě.
- Směrnice stanoví pravidla týkající se statistických převodů mezi členskými státy, společných projektů členských států a členských států a třetích zemí, záruk původu, správních postupů, informování a vzdělávání a přístupu energie z obnovitelných zdrojů k distribuční soustavě.
- Stanoví kritéria udržitelnosti pro biopaliva a biokapaliny

Směrnice 2009/28/ES – obsah - I

- Závazné národní cíle a opatření pro využívání energie z OZE (čl. 3)
- Národní akční plány pro energie z OZE (čl. 4)
- Výpočet energie z OZE (čl. 5)
- Statistické převody (čl. 6)
- Společné projekty členských států (čl. 7, 8)
- Společné projekty členských států a třetích zemí (čl. 9, 10)
- Společné režimy podpory (čl. 11)
- Správní postupy a předpisy (čl. 13)
- Záruky původu elektřiny a energie pro vytápění a chlazení z OZE (čl. 15)
- Přístup k distribučním soustavám a jejich provoz (čl. 16)
- Kriteria udržitelnosti pro biopaliva a biokapaliny (čl. 17, 18, 19)
- Podávání zpráv členskými státy (čl. 22)

Směrnice 2009/28/ES – přílohy

I. Národní cíle určující podíl energie z OZE na hrubé konečné spotřeby energie v roce 2020
II. Normalizační pravidlo pro zohlednění elektřiny vyrobené z hydrotermální a aerotermální energie
III. Energetický obsah paliv používaných v odvětví dopravy
IV. Vydávání osvědčení osobám provádějícím instalaci
V. Pravidla pro výpočet dopadu skleníkových plynů z biopaliv, biokapalin a referenčních fosilních paliv
VI. Minimální požadavky na harmonizovaný vzor národních akčních plánů pro energie z OZE
VII. Započtení energie z tepelných čerpadel

Závazné národní cíle

- Tyto závazné národní cíle jsou v souladu s cílem EU zvýšit podíl energie z OZE na nejméně 20%
- Za účelem dosazení cílů mohou členské státy použít mimo jiné tato opatření:
  - Režimy podpory
  - Opatření v podobě spolupráce mezi jednotlivými členskými státy (nebo mezi členskými státy a třetími zeměmi)

Země (*výběr*)	Podíl energie z OZE v roce 2005	Cílová hodnota v roce 2020
Česká republika	6,1%	13%
Dánsko	17,0%	30%
Itálie	5,2%	17%
Francie	10,3%	23%
Německo	5,8%	18%
Nizozemsko	2,4%	14%
Polsko	7,2%	15%
Rakousko	23,3%	34%
Slovenská republika	6,7%	14%
Švédsko	39,8%	49%
Spojené království	1,3%	15%

Přístup k distribučním soustavám a jejich provoz (čl. 16)

- Zaručený přenos a distribuce elektřiny vyrobené z OZE.
- Přednostní nebo zaručený přístup elektřiny vyrobené z OZE.
- ČS zajistí, aby provozovatelé přenosových soustav dávali při spouštění zařízení na výrobu elektřiny přednost výrobním zařízení využívajícím OZE, *pokud to bezpečné provozování vnitrostátní elektrické soustavy umožňuje.*

Směrnice 2009/28/ES – hlavní změny oproti směrnicím 2001/77/ES a 2003/30/ES

- Zaměření na výrobu energie z OZE místo elektřiny
- Závazné cíle v oblasti OZE místo indikativních cílů
- Možnost realizovat národní cíl cestou společných projektů (v jiných členských zemích nebo ve 3. zemích)
- Zahrnutí kriteria udržitelnosti pro biopaliva a biokapaliny

- Zatím nejasné jak se budou v praxi prosazovat závazné cíle

Směrnice 2010/31/EU o energetické náročnosti budov

- Přepracování původní směrnici 2002/91/ES
- úpravy původní směrnice,
- definovány nové administrativní nástroje ke snížení energetické náročnosti budov
  - zavádí se pojem "budova s téměř nulovou spotřebou energie„
  - je stanoven cíl, aby do 31.12. 2020 všechny nové budovy byly budovami s téměř nulovou spotřebou energie.

Obsah směrnice

- (Jednotná) Metoda výpočtu energetické náročnosti budov
- Stanovení minimálních požadavku na energetickou náročnost
- Výpočet nákladově optimálních úrovní minimálních požadavku na energetickou náročnost
- **Nové budovy (vč. posouzení alternativních systémů (např. OZE)**
- Stávající budovy
- Technické systémy budovy
- **Budovy s téměř nulovou spotřebou energie**
- Finanční pobídky a překážky trhu
- **Certifikáty energetické náročnosti**
- Vydávání / vystavení certifikátů energetické náročnosti
- Inspekce otopných soustav a klimatizačních systémů

Závěr

- Evropská energetická politika se zaměřila v poslední dekádě hlavně na (1) liberalizace trhu s energií, (2) ochranu klimatu, (3) úspory energie a (4) a bezpečnost dodávek
- Chybí ale dodnes celková energetická politika, která zahrnuje všechny tyto komponenty
- Převládají značné rozdíly mezi ČS v některých klíčových oblastech (např. liberalizace a role jaderné energie)

Děkuji Vám za pozornost!

Ing. Michael ten Donkelaar
ENVIROS, s.r.o.
Na Rovnosti 1
130 00 Prague 3
tel.: **+420 284 007 491**
fax: **+420 284 861 245**
e-mail: **michael.tendonkelaar@enviros.cz**

Webové stránky projektu: **http://www.patres.net**

Výhradní odpovědnost za obsah této prezentací nesou jeho autoři. Jeho znění nemusí odrážet stanovisko Evropské unie. Evropská komise nenese zodpovědnost za rozhodnutí učiněná na základě obsažených informací.